

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΥΘΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

**5ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΑΡΡΥΘΜΙΟΛΟΓΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ**

27-28 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2019
ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

**LBBB induced
cardiomyopathy**

Σταύρος Κούνας

Δ/ντής Τμήματος Καρδιολογικών Υπερήχων

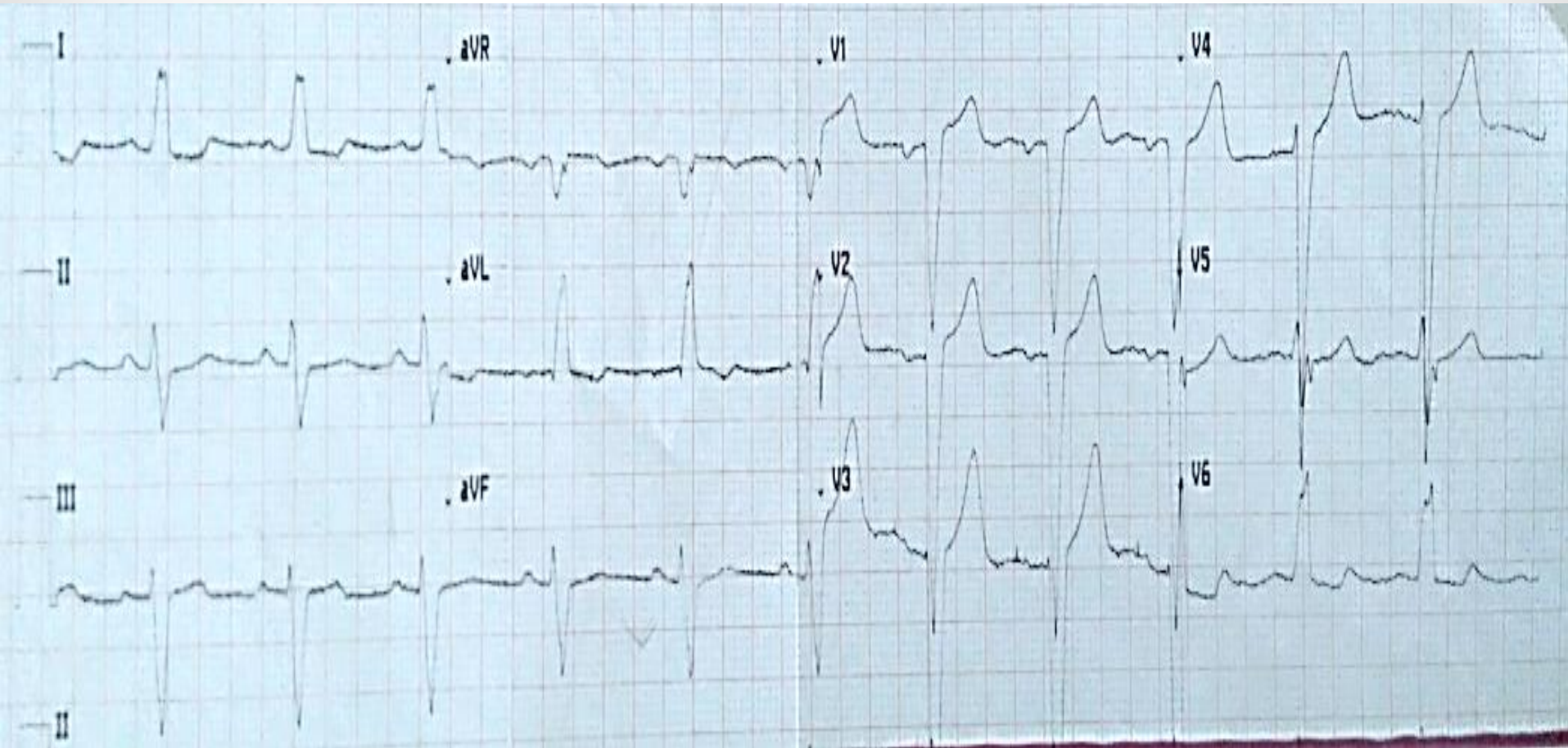
METROPOLITAN General

Χολαργός - Αθήνα

Παρουσίαση περιστατικού

- Γυναίκα 68 ετών, αλλοδαπή, καπνίστρια, χωρίς προηγούμενο καρδιολογικό ιστορικό αναφέρει αίσθημα παλμών και περιστασιακή κόπωση
- Εξετάζεται στα εξωτερικά ιατρεία ιδιωτικού νοσοκομείου όπου στο ΗΚΓ διαπιστώνεται αποκλεισμός του αριστερού σκέλους (LBBB)
- Στο ηχοκαρδιογράφημα η αριστερή κοιλία έχει φυσιολογικές διαστάσεις με $EF=45-50\%$ (παρουσία LBBB)
- Στεφανιογραφία με φυσιολογικά στεφανιαία αγγεία
- Holter ρυθμού με λίγες έκτακτες συστολές χωρίς παθολογικές παύσεις
- Η MRI επιβεβαιώνει τα ευρήματα του ηχοκαρδιογραφήματος $EF=50\%$ - ΧΩΡΙΣ την ανάδειξη ίνωσης (LGE)

HKT

Ηχοκαρδιογράφημα

KOUNAS STAVROS
23/02/17 18:54:11 adm M3S MI 0.8
OCC TIs 0.9 --:--:--

23/02/2017 18:54:11

LVd	4.91 cm
EDV(Teich)	113.2 ml

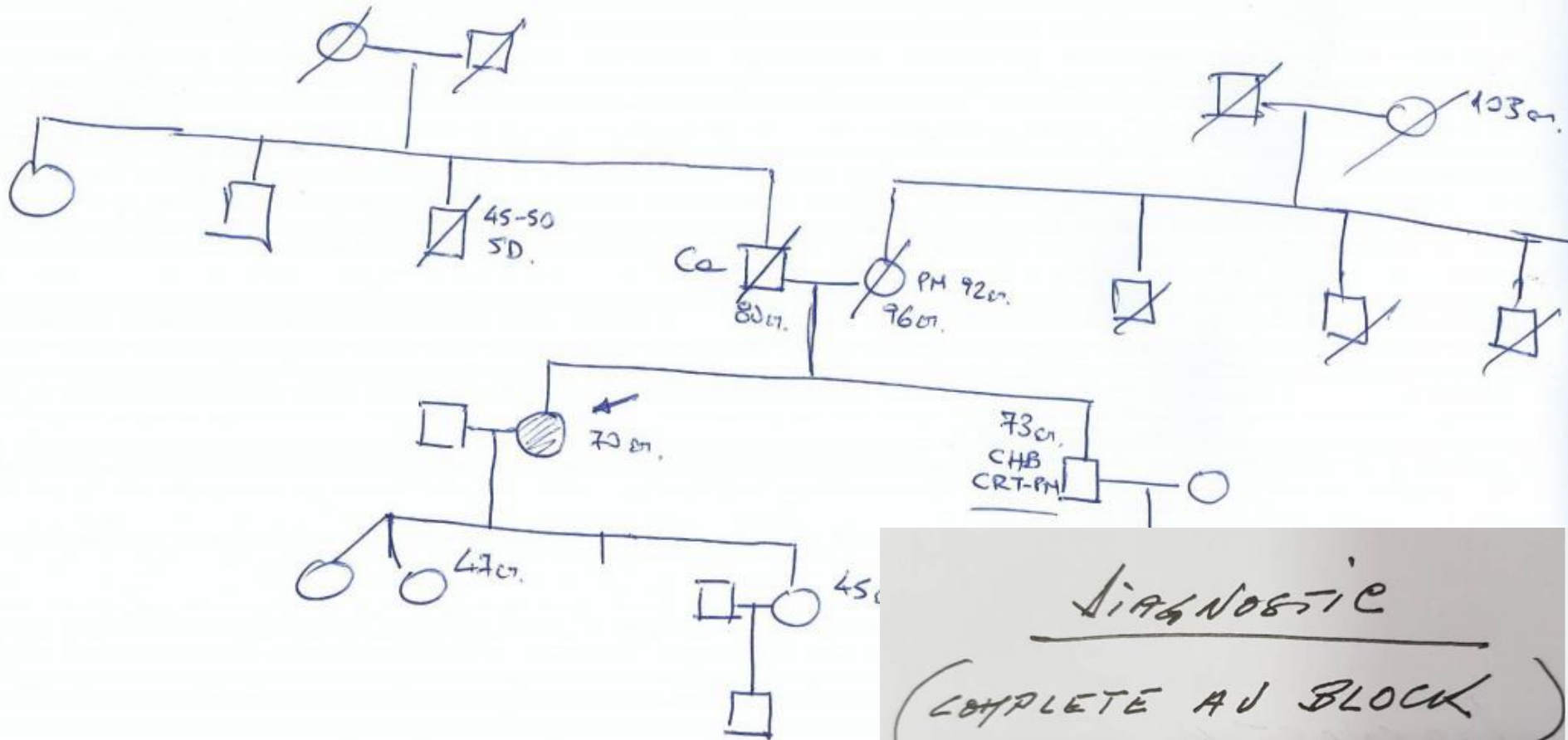
KOUNAS STAVROS
23/02/17 18:54:11 adm M3S MI 0.8
OCC TIs 0.9 --:--:--

65 HR

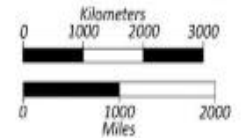
65 HR

Οικογενειακό ιστορικό

DIAGNOSTIC
(COMPLETE AV BLOCK)
51 YEARS OLD

World Map

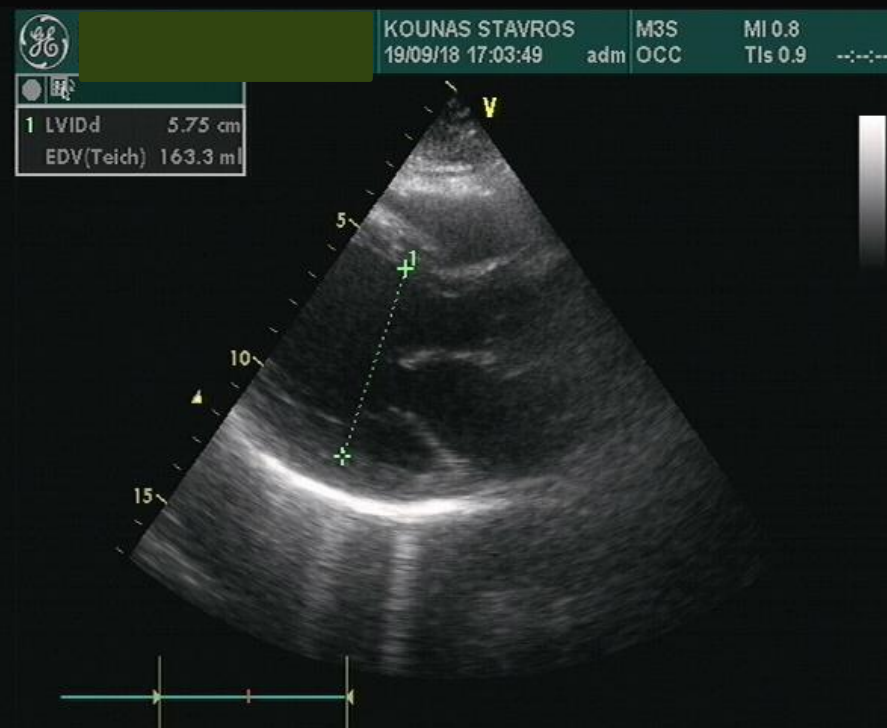

1. Burundi	10. Belgium	29. Montenegro
2. Malawi	11. Bosnia and Herzegovina	20. North Macedonia
3. Rwanda	12. Croatia	21. Netherlands
4. Armenia	13. Czech Republic	22. San Marino
5. Azerbaijan	14. Vatican City	23. Serbia
6. Bahrain	15. Kirgizia	24. Slovenia
7. Qatar	16. Liechtenstein	25. Switzerland
8. Albania	17. Luxembourg	26. Saint Vincent and the Grenadines
9. Andorra	18. Moldova	

Επανελέγχος μετά από 18 μήνες

- Ολιγοσυμπτωματική (αναφερόμενη δύσπνοια NYHA II)
- ΗΚΓ - Holter: Χωρίς μεταβολές
- Το ηχοκαρδιογράφημα αναδεικνύει διάταση της αριστερής κοιλίας με επηρεασμένη συστολική απόδοση $EF=30-35\%$

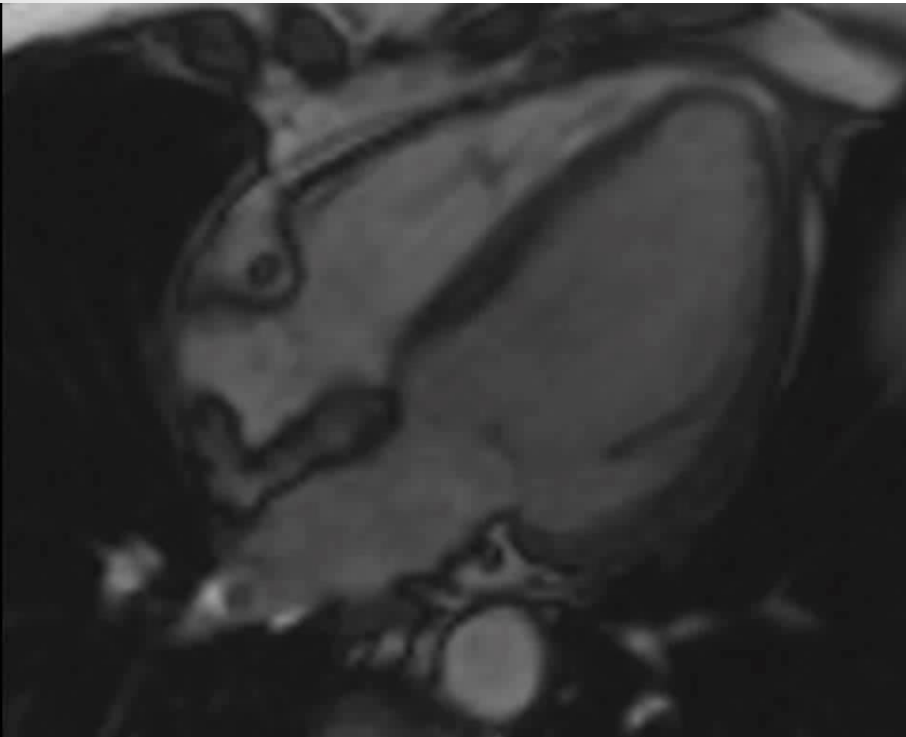
Επανελέγχος μετά από 18 μήνες

Επανελέγχος μετά από 18 μήνες

- Ολιγοσυμπτωματική (αναφερόμενη δύσπνοια NYHA II)
- ΗΚΓ - Holter: Χωρίς μεταβολές
- Το ηχοκαρδιογράφημα αναδεικνύει διάταση της αριστερής κοιλίας με επηρεασμένη συστολική απόδοση $EF=30-35\%$
- Η MRI επιβεβαιώνει πάλι τα ευρήματα του ηχοκαρδιογραφήματος ($EF=30\%$) - ΧΩΡΙΣ την ανάδειξη ίνωσης (LGE)
- Δ.Δ: Διατατική μυοκαρδιοπάθεια?
- Εναρξη αγωγής με β-αναστολέα και ΑΜΕΑ

MRI καρδιάς (συγκριτικά)

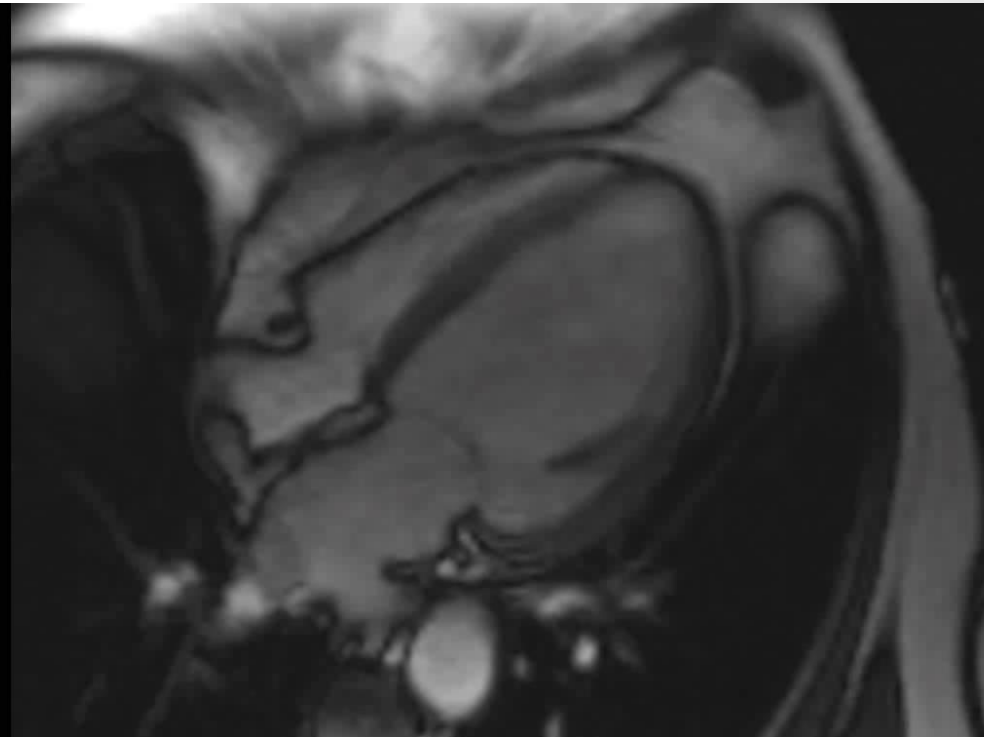

2017

EF=50%

LVEDV=137 ml

LVESV=67 ml

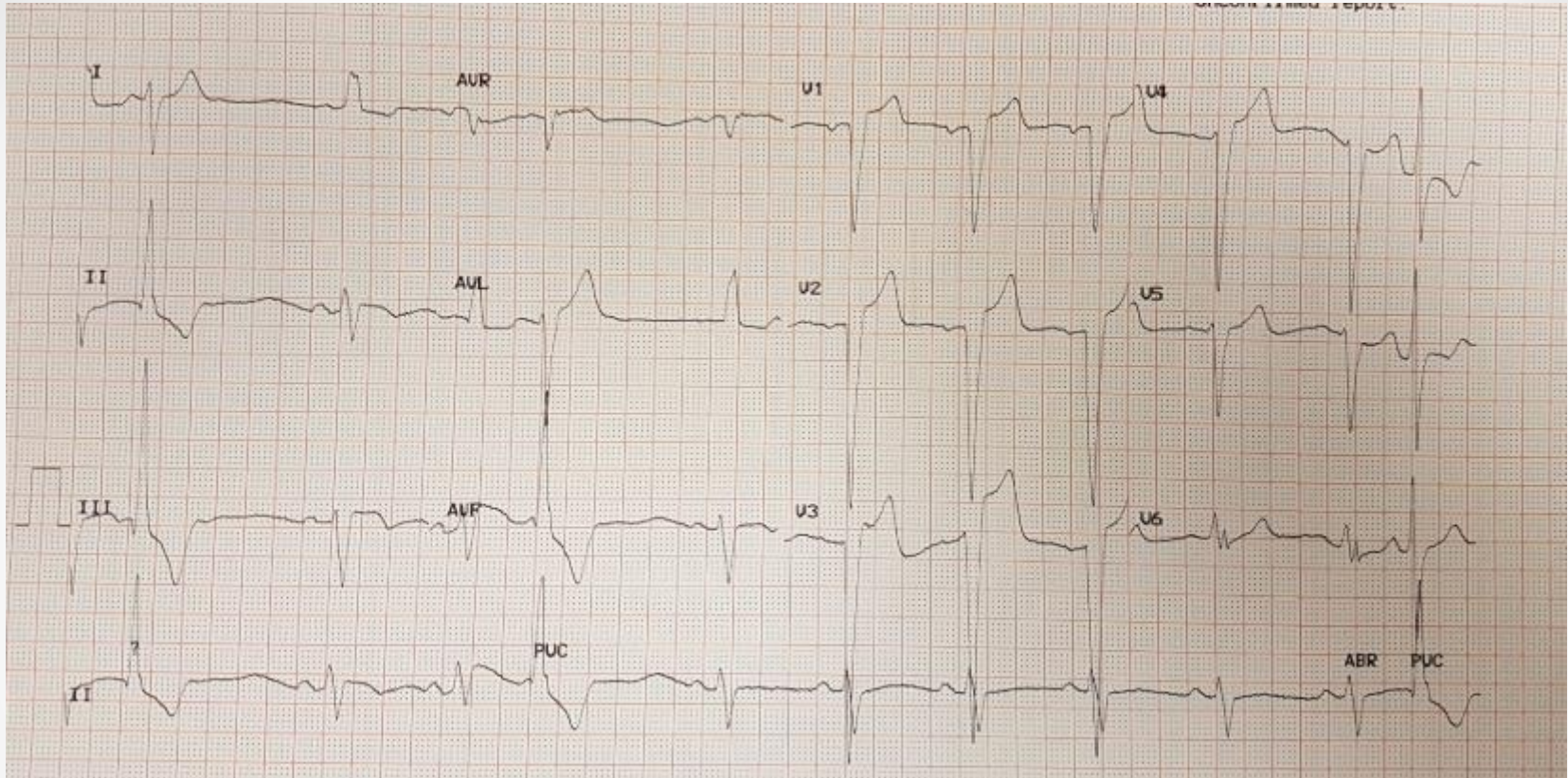
2018

EF=30%

LVEDV=235 ml

LVESV=165 ml

20 μήνες μετά την παρουσίαση

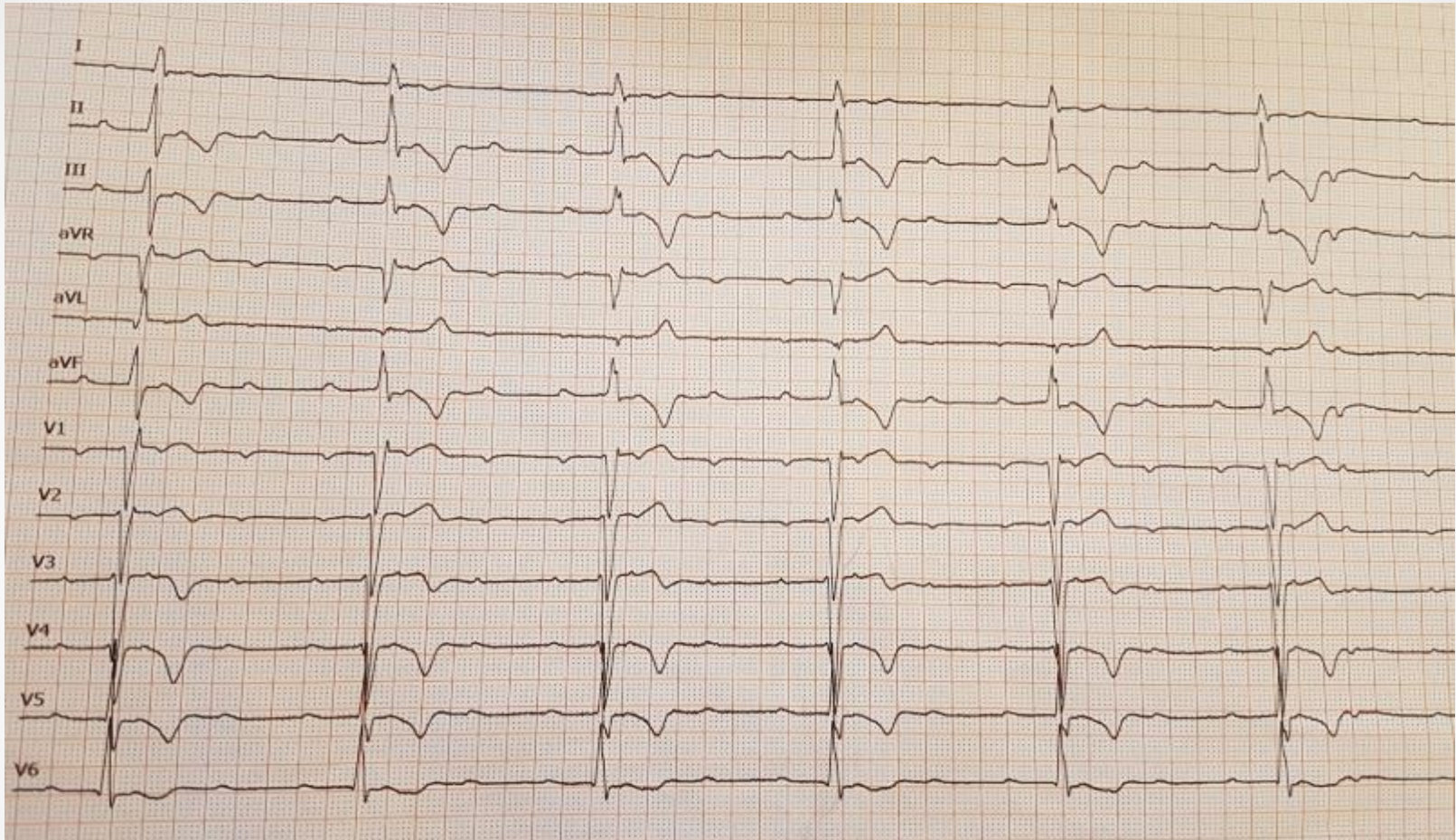

Λιποθυμικό επεισόδιο σε ορθία θέση - Νοσηλεία

Holter : Έκτακτες συστολές χωρίς διαταραχές αγωγής

Διακοπή β- αναστολέα

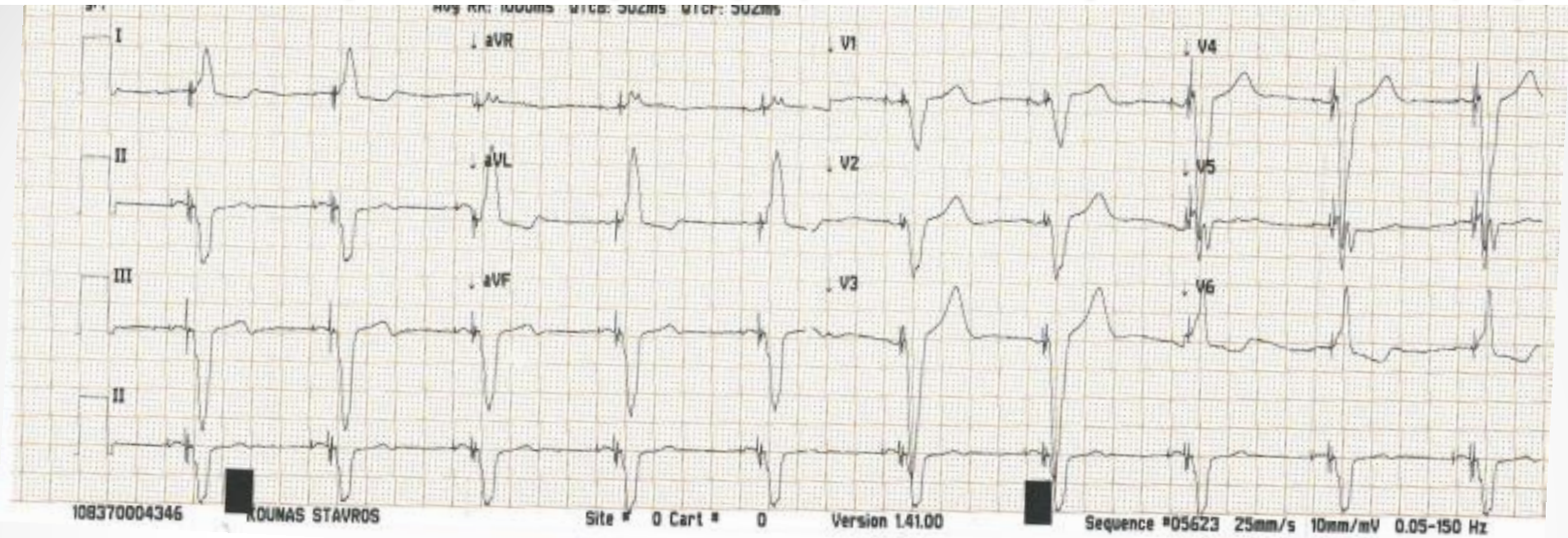
3 μήνες μετά νέα συγκοπή με πλήρη ΚΚΑ

Εμφύτευση αμφικοιλιακού βηματοδότη - απινιδωτή

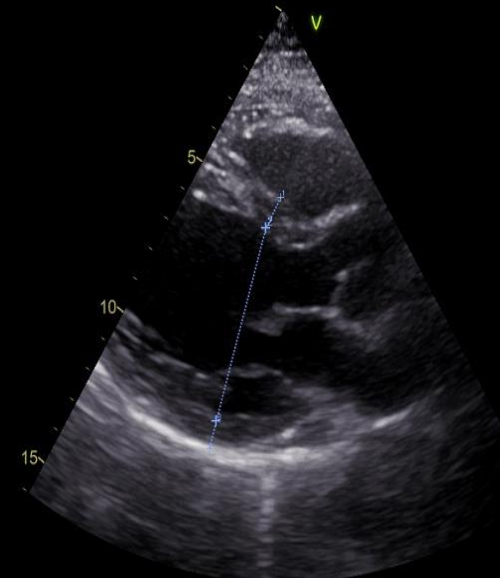
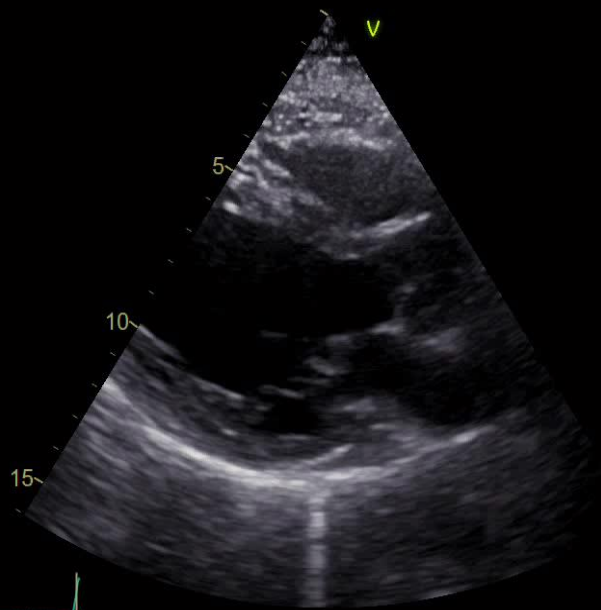
Σύσταση για γενετικό έλεγχο (LMNA A/C)

1° FU μετά την εμφύτευση υπό αγωγή

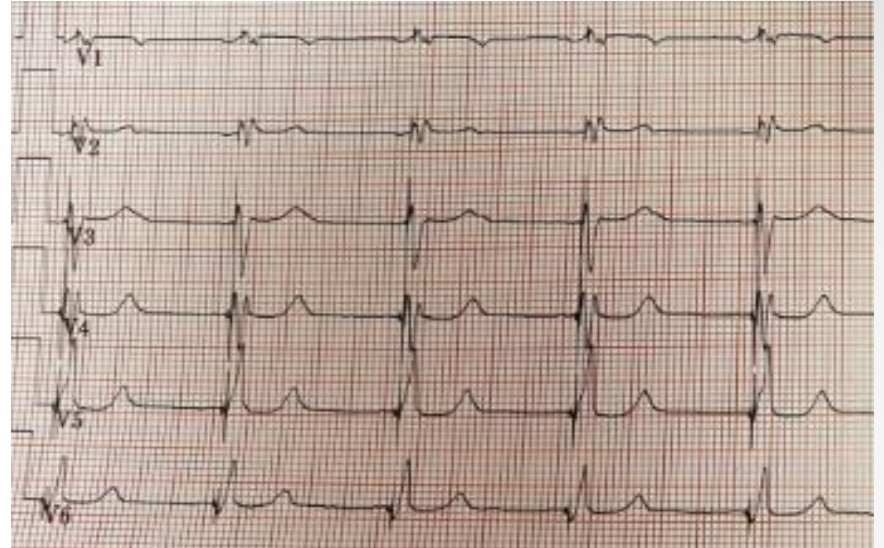
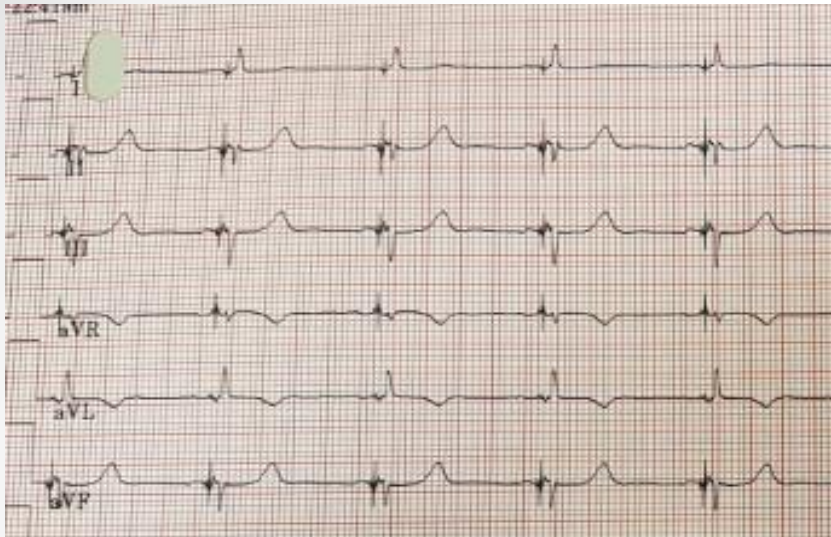

15/01/2019 12:46:02
ACE

3	LVPWd	0.8 cm
2	LVIDd	5.7 cm
	EDV(Teich)	157 ml
1	IVSd	1.0 cm

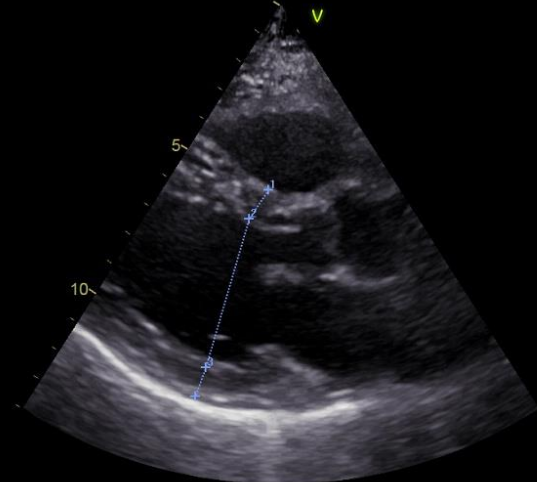

2^ο FU μετά τον επαναπρογραμματισμό του PM - CRT

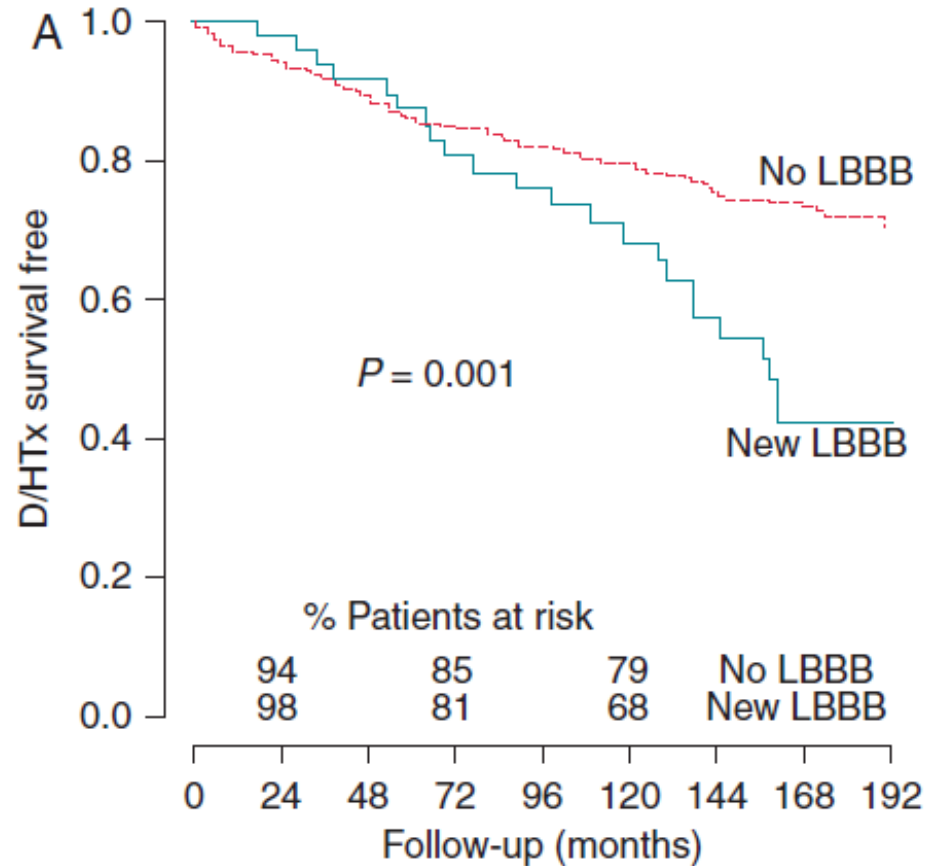
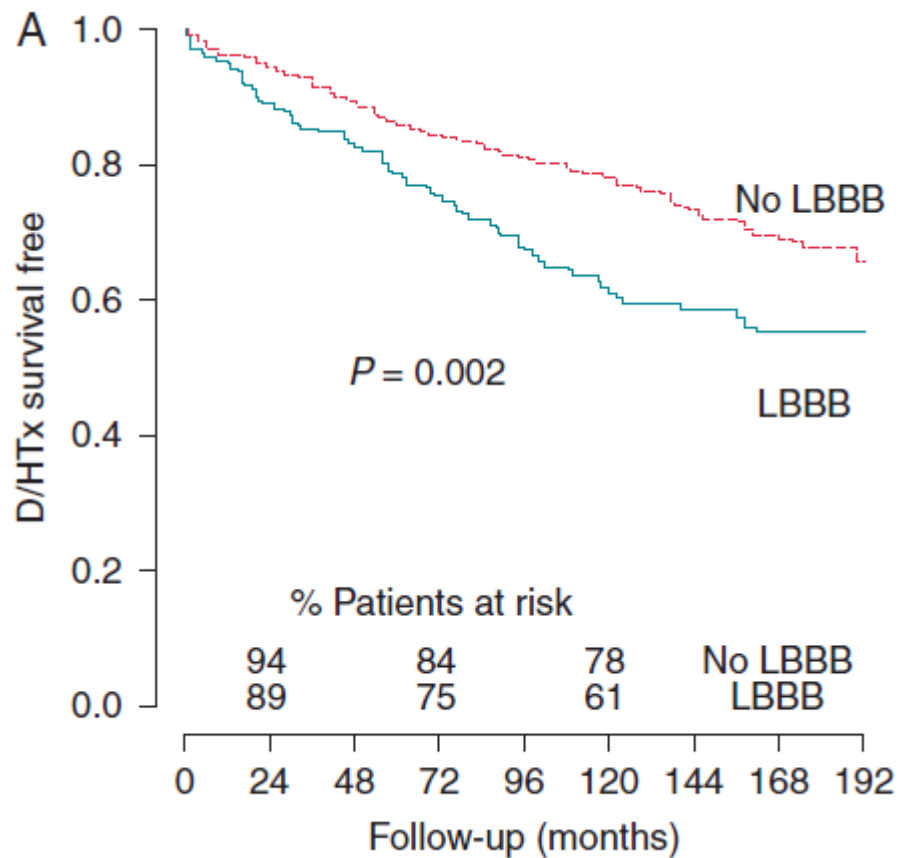

12/06/2019 12:45:34
ACE

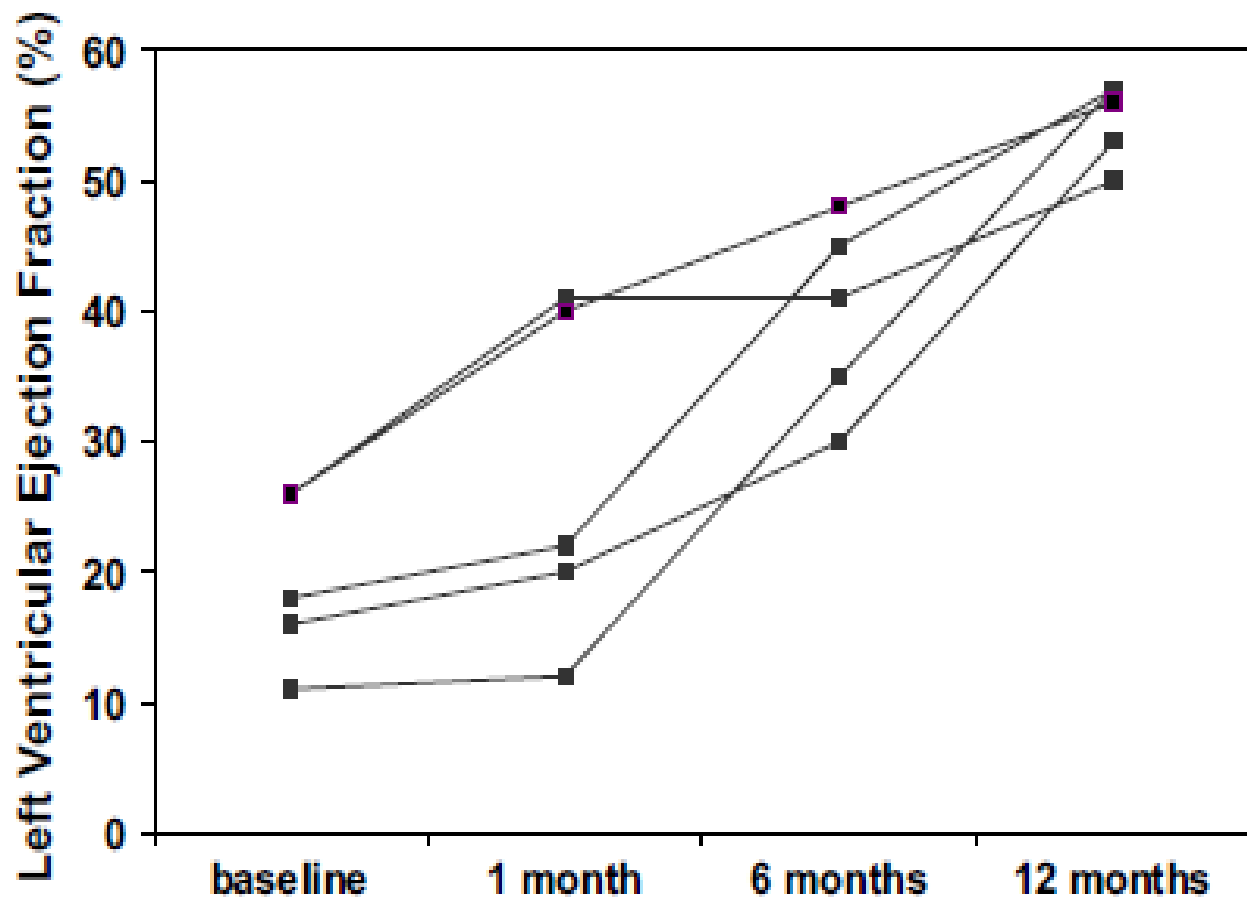
3	LVPWd	0.9 cm
2	LVIDd	4.5 cm
	EDV(Teich)	94 ml
1	IVSd	1.0 cm

LBBB in DCM pts

Evaluation of left bundle branch block as a reversible cause of non-ischaemic dilated cardiomyopathy with severe heart failure. A new concept of left ventricular dyssynchrony-induced cardiomyopathy

Blanc et al.
Europace (2005) 7, 604-610

Resolution of Left Bundle Branch Block–Induced Cardiomyopathy by Cardiac Resynchronization Therapy

Caroline Vaillant, MD,* Raphaël P. Martins, MD,*† Erwan Donal, MD, PhD,*†

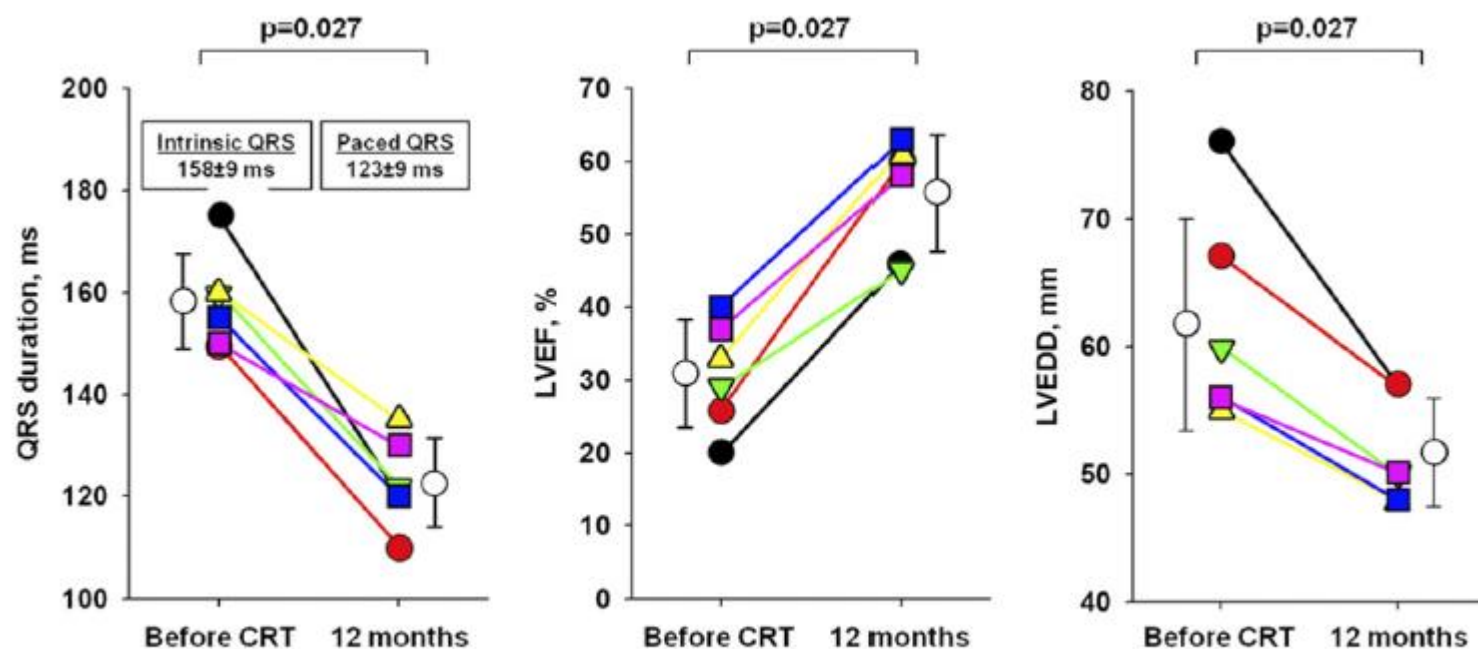

Figure 3 Individual Changes After 12 Months of CRT

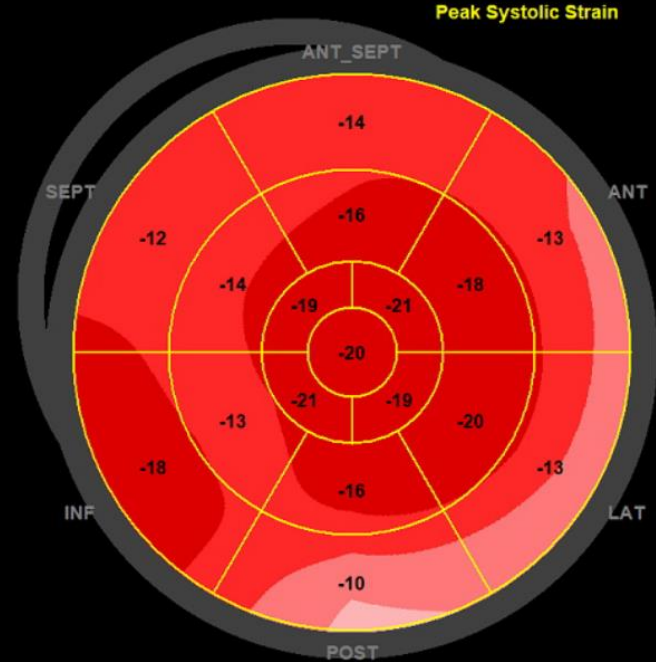
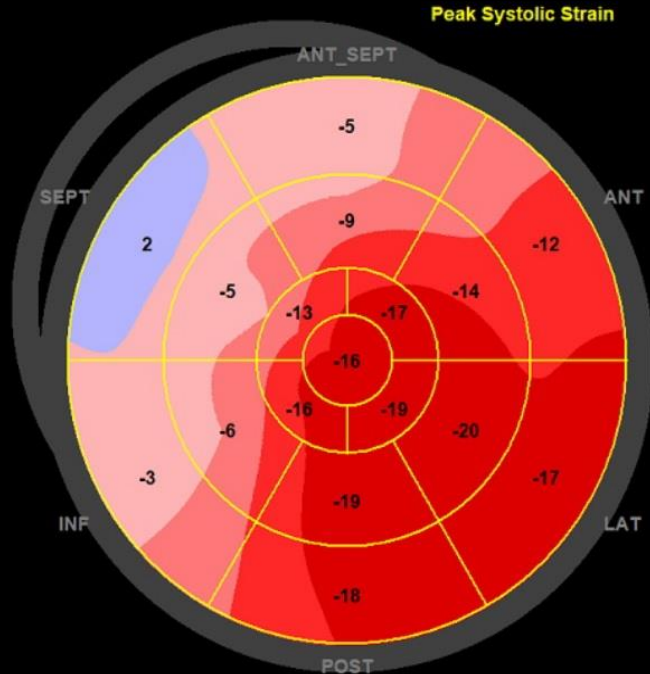
LBBB cardiomyopathy - Definition

1. History of LBBB for >5 years
2. LVEF>50%
3. Decrease of LVEF<40% and HF
4. Mechanical dyssynchrony
5. No known etiology for cardiomyopathy
6. Supra-response to CRT and LVEF>45% in <1 year

LBBB dyssynchrony

21

25

18/0

GLPS_LAX	-13.3 %
GLPS_A4C	-12.1 %
GLPS_A2C	-11.4 %
GLPS_Avg	-12.2 %
AVC_AUTO	427 msec

HR_ApLAX	
FR_min	
PSD	

GLPS_LAX	-15.0 %
GLPS_A4C	-15.1 %
GLPS_A2C	-17.7 %
GLPS_Avg	-15.9 %
AVC_MAN	457 msec

HR_ApLAX	
FR_min	
PSD	

LBBB

CRT

JACC STATE-OF-THE-ART REVIEW

Idiopathic/Iatrogenic Left Bundle Branch Block-Induced Reversible Left Ventricle Dysfunction

JACC State-of-the-Art Review

Vincent Auffret, MD,^{a,b,c} Raphaël P. Martins, MD, PhD,^{a,b,c} Claude Daubert, MD,^{b,c} Christophe Leclercq, MD, PhD,^{a,b}
Hervé Le Breton, MD,^{a,b,c} Philippe Mabo, MD,^{a,b,c} Erwan Donal, MD, PhD^{a,b,c}

ELSEVIER

Contents lists available at ScienceDirect

International Journal of Cardiology

journal homepage: www.elsevier.com/locate/ijcard

Left bundle branch block-induced cardiomyopathy: a diagnostic proposal for a poorly explored pathological entity☆☆☆

Giuseppe D. Sanna ^{a,*}, Marco Merlo ^b, Eleonora Moccia ^a, Enrico Fabris ^b, Stefano L. Masia ^c, Gherardo Finocchiaro ^d, Guido Parodi ^a, Gianfranco Sinagra ^b

LBBB-induced cardiomyopathy is **neither formally included among unclassified cardiomyopathies nor among the acquired/non-genetic forms** of DCM

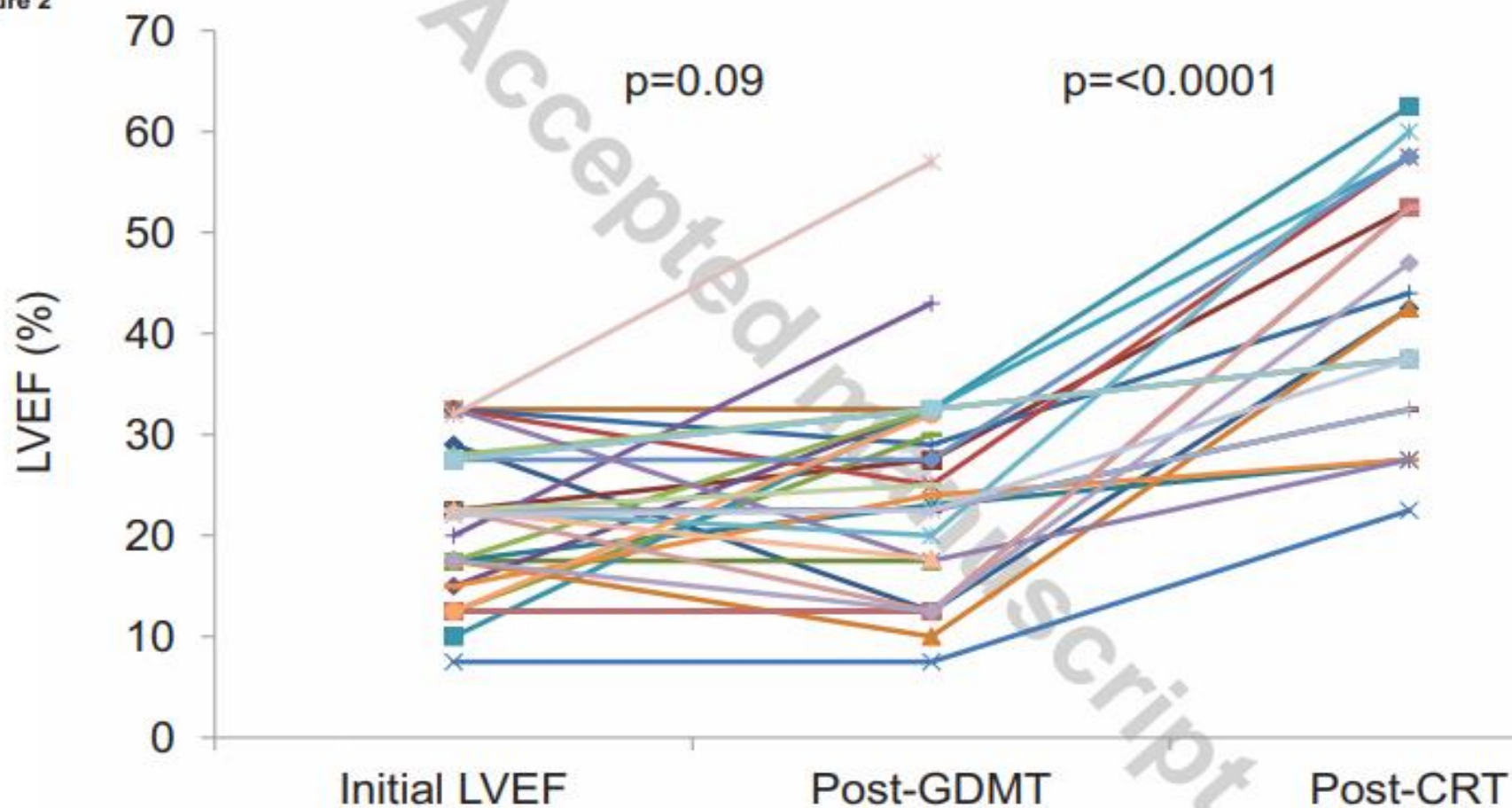
A **post-hoc diagnosis** of LBBB-induced cardiomyopathy is possible when evaluating patients' response to cardiac resynchronization therapy (CRT).

Dyssynchronopathy **may benefit from early CRT** and overall prognosis might be better as compared to patients with a primary muscle cell disorder (i.e. "true" DCM).

New-onset left bundle branch block-associated idiopathic nonischemic cardiomyopathy and left ventricular ejection fraction response to guideline-directed therapies: The NEOLITH study.

Wang NC¹, Singh M², Adelstein EC², Jain SK², Mendenhall GS², Shalaby AA², Voigt AH², Saba S².

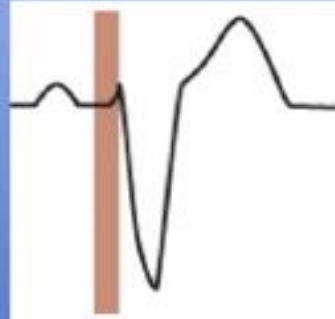
Figure 2

Early diagnostic work-up of LBBB-induced cardiomyopathy: Red-Flags

ECG

- . Typical LBBB
 - Wide QRS (> 140 msec) with notching in lateral leads and QS or rS in V2-V3
- . No pseudonecrosis

Medical history/genetics

- . No family history for DCM
- . Exclusion of:
 - coronary artery disease
 - toxic causes of LV dysfunction (e.g. alcohol)
 - peripartum
 - thyroid disorders
 - sustained supraventricular arrhythmias
 - frequent premature ventricular contractions
 - inflammatory cardiomyopathy*
 - genetic mutations specific for DCM (e.g. Lamin)**

Echocardiography

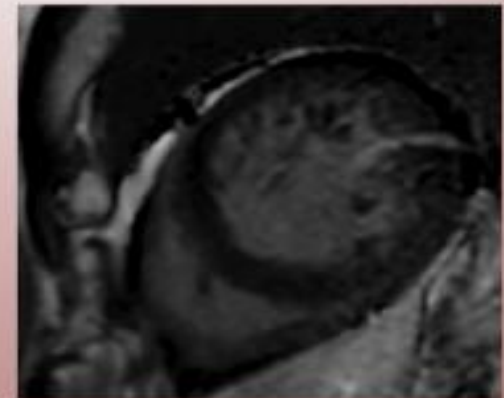
- . Usually non severe left ventricular dilatation
- . Normal wall thickness
- . Septal flash and apical rocking
- . Visually marked dyssynchrony

- . Non-severe diastolic dysfunction
- . Mild left atrial dilatation
- . Mild functional mitral regurgitation
- . Usually normal right ventricle

CMR

- . Tissue characterization unremarkable (i.e. no or non-significant scar or fibrosis – usually no LGE, T1 and T2 mapping within normal limits)

Συμπεράσματα

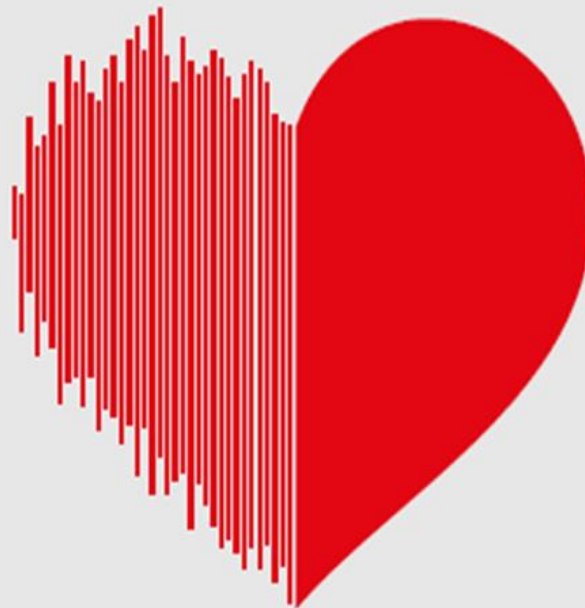
- Η δυσσυγχρονοπάθεια από LBBB μπορεί σε ορισμένες περιπτώσεις να είναι η βασική Π/Φ σε ασθενείς με ΚΑ
- Η διάκριση από τις κλασσικές μορφές διατακτικής μυοκαρδιοπάθειας αποτελεί πρόκληση.
- Οι ασθενείς μπορεί να ωφεληθούν εντυπωσιακά από τη θεραπεία καρδιακού επανασυγχρονισμού

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΥΘΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

**5ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΑΡΡΥΘΜΙΟΛΟΓΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ**

27-28 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2019
ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!